

мання знань. З певним багажем знань професіонал у своїй стає більш затребуваним. Але існує гостра проблема недовіри.

До викладання в навчальних закладах інших країн найчастіше залучаються науковці з Києва (22,5 %), Львова (14,9 %) і Харкова (13 %), а за неофіційними даними кількість викладачів, що їздять на роботу закордон у Львові сягає до 25 %, це на порядок вище ніж в столиці України і пов'язано, в першу чергу, з близькістю кордону [2]. Питання сучасної імміграції характеризуються як низкою позитивних, так і негативних моментів. Однак найзначнішим негативним фактором імміграції є її значний масштаб, пов'язаний з неможливістю гідного працевлаштування в країні.

Для того, щоб мінімізувати її рівень, необхідно невідкладно вирішити ряд проблем:

- підвищити мінімальну зарплату в Україні;
- підвищити кількість бюджетних місць у державних університетах, технікумах, і т.д., так як українці повинні отримувати гідну освіту;
- направляти після закінчення університету на роботу за фахом для отримання досвіду в своїй сфері діяльності;
- поліпшити умови праці на вітчизняних підприємствах;
- забезпечити інституційний супровід імміграції;
- розвивати систему соціально-трудова відносин, в тому числі з використанням нестандартних форм зайнятості.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 24.02.2020).
2. Білоус-Сергеева С. О., Сафонова К. С. Проблема трудової міграції в Україні. Її вплив на економіку країни. Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки. 2017. № 34. С. 327-335.

УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНІМ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ ЯК ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Мамічева А.Д., Саркісов В.Е.

Науковий керівник – Островський І.А., канд. екон. наук, доцент

Однією з головних перешкод сталому розвитку української економіки є зростання загроз боргових ризиків, зокрема:

- тиск боргових виплат на державний бюджет, що формує виклики для стабільності державних фінансів і платіжного балансу;
- висока вартість державних запозичень, що значно збільшує потреби державного бюджету на їх обслуговування, відволікаючи ресурси від спрямування на інвестиційні потреби та розвиток людського капіталу;

- низька ефективність використання кредитних коштів від міжнародних фінансових організацій за інвестиційними проектами, що обумовлює недоотримання пільгового зовнішнього фінансування;
- надмірна частка державного боргу в іноземній валюті, що посилює чутливість економіки до зовнішніх шоків, збільшує валютні ризики, вартість залучених ресурсів та їх обслуговування;
- погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури для вітчизняного експорту на тлі уповільнення світової економіки, зниження цін на сировинні товари на ключових ринках;
- імовірне зменшення обсягів транзиту газу через Україну як вагомого складника доходів державного бюджету;
- обмеження доступу до міжнародних ринків капіталу в зв'язку з невизначеністю щодо подальшого фінансування з боку МВФ, що посилюватиме загрози для макрофінансової стабільності держави;
- небезпека розгортання світової фінансової кризи та відповідна проблематичність обслуговування і рефінансування зовнішнього боргу, а також перспектив залучення іноземних інвестицій [1].

Підвищення рівня стійкості національної економіки до зовнішніх викликів передбачає запозичення міжнародного досвіду формування і реалізації боргової політики.

Характерними особливостями політики управління державним боргом країн ЄС є спрямованість методів та інструментів боргової політики на макроекономічну стабілізацію та структурні перетворення; здатність національної економіки до забезпечення збалансованого економічного розвитку в умовах фінансової глобалізації; дотримання у борговій політиці принципів відкритості, прозорості, прогнозованості та відповідальності; диверсифікація методів зниження боргового навантаження високий рівень надійності ринку державних цінних паперів. Базовими елементами формування програми управління державним боргом є система середньострокового бюджетного планування та прогнозування, середньострокові прогнози, які передбачають охоплення усього сектору державного управління; встановлення лімітів на видатки державного бюджету; аналіз причин виникнення відхилень та вироблення механізму коригувань останніх; формування декількох макроекономічних сценаріїв; законодавче забезпечення дії всіх механізмів середньострокового планування та прогнозування; здійснення постійного моніторингу за ризиками та їх оцінка відповідно до методики МВФ.

Оновлена у 2012 р. методика МВФ (із включенням нових інструментів оцінки боргової стійкості та врахування ризиків платоспроможності й ліквідності) при здійсненні стандартизованого підходу

передбачає аналіз поточного стану державного боргу з використанням низки індикаторів боргових ризиків, значення яких для країн, що розвиваються, зокрема України, є нижчими, ніж для розвинутих країн рефінансування, ризик ліквідності, кредитний та операційний ризики.

У межах адаптації європейського досвіду Україна здійснює перехід до стратегічного управління державним боргом, ключові положення якого закладені в Середньостроковій стратегії управління державним боргом на 2018-2020 роки: підвищення ефективності боргової політики та прогнозування її результатів впродовж наступних років із наближенням значень боргових індикаторів до Маастрихтських критеріїв конвергенції та Копенгагенських критеріїв членства в Європейському союзі [2].

Список використаних джерел

1. Лондар Л. Л. Забезпечення боргової стійкості України щодо впливу зовнішніх шоків із використанням передового міжнародного досвіду: аналітична записка. *Національний інститут стратегічних досліджень*. Серія: Економіка. 2019. №7. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-11/analit-londar-economy-7-2019-1.pdf> (дата звернення: 26.02.2020).
2. Наближення вітчизняної системи управління борговими ризиками до стандартів ЄС: інформаційно-аналітична записка. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/en/node/233> (дата звернення: 26.02.2020).

КЛІМАТИЧНІ ЗМІНИ ЯК ГЛОБАЛЬНА ЗАГРОЗА СТАЛОМУ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР

Чумак А.Є.

Науковий керівник – Островський І.А., канд. екон. наук, доцент

Сталий розвиток України є складною і багатовимірною проблемою. Йдеться про систему соціально-економічних, науково-технологічних, воєнно-політичних та багатьох інших чинників. Однією з головних глобальних загроз є зміна клімату, що суттєво впливає на перспективи подальшого існування і розвитку людства. За оцінкою Світового банку, щорічний збиток від різних небезпечних гідрометеорологічних явищ, в число яких входять і наслідки зміни клімату, тільки в Україні становить 1-2 млрд. доларів [1].

Наслідки зміни клімату – це аномальна спека і тепловий стрес, повені і підтоплення, які торкнуться сільського господарства, водопостачання і лісового господарства, транспорту і енергетики, що призведе до зростання безробіття і бідності. Збільшена частота і вагомість екстремальних погодних явищ створює додаткове навантаження на державні бюджети у зв'язку з втратою величезних сум на подолання наслідків стихійного лиха, а також зростанням витрат на охорону здо-